

Pomembnost mestnih in primestnih gozdov v času izrednih razmer

Z dvanajstim marcem smo tudi v Sloveniji zaradi večanja števila okužb s koronavirusom razglasili epidemijo in država je sprejela odlok o omejitvah zbiranja in gibanja ljudi z namenom upočasnitve širjenja bolezni. Vrtci, šole, fakultete in številne druge državne in zasebne ustanove ter podjetja so zaprli svoja vrata, odgovorni pa prebivalstvo pozvali, naj ostaja doma. Hkrati so se zdravstvene organizacije zavedale, da lahko tovrstni ukrepi pri ljudeh povzročijo dodaten stres, tesnobo in občutek strahu. Kot eno od ključnih stvari pri obvladovanju tega so predlagali ohranjanje zdravega življenjskega sloga, k čemur sodi tudi redna telesna aktivnost. Tako pa so prišli bolj kot kadarkoli do izraza mestni in primestni gozdovi, parki in druge zelene površine. Upravljalci prostora in gozdarji so dobili potrditev, kako pomembno je sistematično upravljanje s takimi gozdovi in kako ključna je v mestnih gozdovih urejena infrastruktura, kot so sprehajalne poti, dostopi do gozda in vanj, koši za smeti itn. Hkrati se je pokazala pomembnost ustrezne prostorske razmestitve takih gozdov. Ljudje namreč zahajajo na sprehode v gozd pogostejše, če jim je gozd lahko dostopen in je v bližini njihovega bivališča. Nastale razmere bi morale občine in gozdarje še dodatno vzpodbuditi k nadaljnjemu urejanju vsebin mestnih gozdov, in sicer odkup tistih gozdnih zemljišč, ki so v bližini ali v mestih ter ustrezno načrtovanje oz. upravljanje s takimi gozdovi. V spremenjenih razmerah so se številni prebivalci v mestih zavedali pomembnosti zelenih površin in bi morali preko civilnih iniciativ ustrezne državne organe vzpodbuditi k ukrepom, ki bi služili v prid urbanim gozdovom.

Urbani gozdovi poleg lesnopridelovalne in socialnih opravljajo pomembne ekološke funkcije, med njimi tudi hidrološko. Raziskave so pokazale, da se vpliv gozda na ohranjanje količine in kakovosti vodnih virov povečuje sorazmerno z deležem površine gozdov v vodozbirnem zaledju. Prednost gozdnatih vodozbirnih območij v primerjavi z drugimi rabami tal je predvsem v tem, da je kroženje hranil in ionov v gozdnih tleh počasnejše in hkrati se tudi organske snovi razkrajajo počasneje, večja je mikrobiološka aktivnost v tleh, temperature so nižje in človekovi posegi v gozdni prostor so manjši kot pri drugih rabah tal. V tej številki preberite podrobnosti razvite metodologije za ocenjevanja ekosistemskih storitev urbanih gozdov za varovanje rezervnega vodnega vira.

Pred nami je očitno še ena sušna pomlad in glede na izkušnje iz prejšnjih let tudi letos podlubniki še ne bodo počivali. Nujna dela v gozdu in izvajanje nalog ZGS ob upoštevanju preventivnih ukrepov potekajo tudi v času epidemije. Med nujna dela spada predvsem odkrivanje žarišč podlubnikov, izvajanje odločb za izvedbo sanitarne sečnje ter gradnja in načrtovanje vlak v povezavi s sanitarno sečnjo. V danih razmerah je ZGS odsvetoval redno sečnjo, vzpodbuja pa nujna gojitvena dela ter spomladanske obnove s sajenjem sadik gozdnega drevja. Ker so z delom z lastniki v glavnem izpostavljeni revirni gozdarji, so lastnike gozdov pozvali, naj vloge pošiljajo izrecno po elektronski pošti ali sporočajo po telefonu, nikakor pa ne osebno v poslovnih prostorih ZGS, kamor je vstop vsem strankam do preklica prepovedan.

Mitja Skudnik in Polona Hafner